

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2024 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Alina Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2024 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. I.

przeciwko N. F. (1)

przy udziale interwenienta ubocznego po stronie pozwanej - (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej i interwenienta ubocznego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 13 kwietnia 2023 r.

sygn. akt IX C 1399/21

I. oddała obie apelacje;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2 700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia o kosztach procesu do dnia zapłaty.

Alina Szymanowska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 września 2021 r. powódka A. I. wniosła o zasądzenie od pozwanej N. F. (1), prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Klinika (...) w P. kwoty 57 181,58 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 9 marca 2021 r. do dnia zapłaty, na którą składają się: kwota 15.000,00 zł tytułem zawinionego naruszenia praw pacjenta, kwota 35 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwota 7 181,58 zł tytułem odszkodowania. Nadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanej N. F. (1) na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W złożonej odpowiedzi na pozew pozwana N. F. (1) wniosła o oddalenie powództwa w całości, zawiadomienie o toczącym się procesie i wezwanie do udziału w sprawie po stronie pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pismem z dnia 17 maja 2022 r. (...) S.A. przystąpił do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz interwenienta ubocznego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W wyroku z dnia 13 kwietnia 2023 r. Sąd Rejonowy:

I. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 57 181,58 zł (pięćdziesiąt siedem tysięcy złotych sto osiemdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 9 marca 2021 r. do dnia zapłaty;

II. oddalił powództwo w pozostałej części;

III. zasądził od pozwanej na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 10 277 zł (dziesięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt siedem złotych) wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

IV. zasądził od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu kwotę 1938,55 zł (tysiąc dziewięćset trzydzieści osiem złotych pięćdziesiąt pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów sądowych pokrytych tymczasowo ze środków publicznych.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły ustalenia faktyczne i rozważania prawne przytoczone w uzasadnieniu orzeczenia (k. 375-388).

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana N. F. (1), która zaskarżyła powyższy wyrok w zakresie punktu I, III i IV tj. w zakresie w jakim sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 57 181,58 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 9 marca 2021 r. do dnia zapłaty oraz w zakresie w jakim obciążył pozwaną kosztami procesu w całości i zasądził od pozwanej na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 10 277 zł (dziesięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt siedem złotych) wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty oraz zasądził od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu kwotę 1938,55 zł (tysiąc dziewięćset trzydzieści osiem złotych pięćdziesiąt pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów sądowych pokrytych tymczasowo ze środków publicznych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

1. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na kształt zaskarżonego orzeczenia tj. art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie za prawdziwe i wiarygodne twierdzeń strony powodowej dotyczących :

a. niemożności wycucia implantu w dacie jego wprowadzenia, tj. w dniu 27 stycznia 2017 r., mimo że powódka wycucie implantu potwierdziła własnoręcznym podpisem w dacie jego implementacji, a twierdzenia odwrotne nie są poparte jakimikolwiek dowodami;

b. rzekomych dolegliwości powódki odczuwanych bezpośrednio po zabiegu ustalonych przez sąd wyłącznie na podstawie zeznań powódki, mimo że przez półtora roku po zabiegu nie udało się w związku z tym na jakąkolwiek konsultację medyczną nie tylko do pozwanej, ale też jakiegokolwiek innego lekarza, a jedyna konsultacja w tym okresie dotyczyła zupełnie innej dolegliwości;

c. rzekomej chęci powódki zajścia w ciążę w około półtora roku od daty wszczepienia implantu, podczas gdy nie wykazała ona, aby chociażby raz od daty nieudanej próby jego ewakuacji udała się na konsultację ginekologiczną, czy w okresie pomiędzy nieudanym zabiegiem u pozwanej o ostatecznym usunięciem implantu podejmowała jakiejkolwiek

próby zajścia w ciążę, mimo że okres przydatności implantu w międzyczasie minął, a powódka w tym czasie wykonała zaledwie jedno badanie RTG;

d. udowodnienia przez powódkę wysokości i zasadności ponoszenia kosztów związanych z rzekomą koniecznością usunięcia implantu po próbie jego ewakuacji przeprowadzonej przez pozwaną, podczas gdy powódka przedstawiła jedynie paragony dotyczące bliżej nieokreślonych konsultacji, bez wskazania, ani jakiej osoby, ani jakiego przedmiotu one dotyczyły;

e. rzekomych nieprawidłowości dotyczących poinformowania powódki o wszystkich okolicznościach dotyczących zabiegu, jego przebiegu, konsekwencji i potencjalnych komplikacji oraz w zakresie pobrania zgody na zabieg, podczas gdy z dokumentacji medycznej wynika jasno, że powódka otrzymała wszelkie niezbędne informacje i miała możliwość zadania lekarzowi pytań oraz podpisała zgodę na wykonanie zabiegu;

f. udowodnienia przez powódkę, iż pozwana odmówiła jej informacji w zakresie dalszych możliwości podejmowania prób ewakuacji implantu, w sytuacji gdy w sprawie brak innych dowodów w tym zakresie poza zeznaniami powódki i jej męża, którzy mają oczywisty interes w twierdzeniu, iż pozwana odmówiła udzielenia takich informacji;

w sytuacji, gdy powódka nie przytoczyła żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń, pomimo że to na powódce spoczywa obowiązek wskazania stosownych dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi dla siebie skutki prawne;

2. naruszenie przepisu postępowania, mające istotny wpływ na kształt zaskarżonego orzeczenia - tj.: art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegające na dokonaniu przez sąd meriti błędnej, wybiórczej, oraz sprzecznej z doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego rozumowania ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego - tj.:

a. dowodu z przesłuchania powódki, poprzez uznanie ich za w pełni wiarygodne, w szczególności w zakresie rzekomego braku wyczuwalności implantu bezpośrednio po jego wprowadzeniu przez pozwaną, dolegliwości odczuwanych bezpośrednio po zabiegu, rzekomych cierpień psychicznych związanych z brakiem możliwości usunięcia implantu, pomimo braku przedstawienia jakichkolwiek dowodów na ich poparcie, w sytuacji gdy zgodnie z doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego rozumowania nie można potraktować braku jakiegokolwiek konsultacji medycznej w całym okresie od daty wszczęcia implantu do pierwszej próby jego usunięcia za normalne zachowanie, oraz w zakresie twierdzeń o rzekomych cierpieniach psychicznych związanych z niemożnością usunięcia implantu, mimo że nie zostały one poparte jakimikolwiek dowodami, poza zeznaniami najbliższej rodziny powódki, w której interesie jest uzyskanie przez nią od pozwanej odszkodowania i zadośćuczynienia;

b. dowodu z dokumentu - oświadczenia powódki z dnia 27 stycznia 2017 roku, w którym potwierdza ona, że po zabiegu samodzielnie zlokalizowała ona implant, poprzez uznanie go za niewiarygodny wyłącznie na podstawie niepopartych innymi dowodami twierdzeń powódki, iż podpisała ten dokument w zaufaniu do pozwanej, mimo że późniejsze zachowanie powódki, w szczególności brak jakiegokolwiek konsultacji medycznej związanej z rzekomymi dolegliwościami, czy też rzekomym brakiem wyczuwalności implantu, jasno wskazują, że do czasu zgłoszenia się do pozwanej w celu usunięcia implantu, powódka nie odczuwała jakichkolwiek dolegliwości i nie miała jakichkolwiek zastrzeżeń związanych z prawidłowością procedury wszczęcia implantu;

c. dowodu z przesłuchania świadka M. I. za w pełni wiarygodne, w szczególności w zakresie rzekomej odmowy udzielenia przez pozwaną pomocy powódce oraz odmowy udzielenia jej informacji w przedmiocie możliwości podjęcia dalszych prób usunięcia implantu oraz rzekomego cierpienia powódki spowodowanego niemożnością usunięcia implantu, mimo że nie znajdują one odzwierciedlenia w zebranych w sprawie materiale dowodowym, poza twierdzeniami powódki, a w interesie tego świadka, tak samo jak powódki, jest uzyskanie odszkodowania i zadośćuczynienia od pozwanej, jego zeznania winny zatem zostać poddane dogłębnej analizie;

d. dowodu z przesłuchania świadka A. B. (1) za w pełni wiarygodne, w szczególności w zakresie rzekomego cierpienia powódki spowodowanego niemożnością usunięcia implantu, mimo że nie znajdują one odzwierciedlenia w zebranym w sprawie materiale dowodowym, poza twierdzeniami powódki i jej męża, a w interesie tego świadka jako najbliższej rodziny powódki, jest uzyskanie odszkodowania i zadośćuczynienia od pozwanej, jego zeznania winny zatem zostać poddane dogłębnej analizie;

e. dowodu z opinii biegłego poprzez uznanie jej za w pełni wiarygodną i przydatną do rozstrzygnięcia sprawy, mimo że z opinii biegłego nie wynika jednoznacznie, na jakiej podstawie biegły uznał, iż:

- pomiędzy wszczęciem przez pozwaną implantu powódce a brakiem możliwości jego usunięcia ponad półtora roku później zachodzi adekwatny związek przyczynowy;

- do naruszenia powięzi u powódki musiało dojść już w dacie wszczęcia implantu, a nie np. w trakcie próby jego usunięcia lub w wyniku innego nieustalonego zdarzenia;

- implant został wszczęty nieprawidłowo, podpowięziowo, mimo że dostępne w zebranym do sprawy materiale badania, tj. oba badania RTG oraz opisy zabiegu pod ramieniem typu C i opis RTG potwierdzają lokalizację IMPLANONu równolegle do skóry, a w opisie z 16.10 nie potwierdzano, aby implant nie leżał równolegle do skóry, a biegły nie wykazał na podstawie dostępnej dokumentacji, poza krótkim opisem zabiegu usunięcia implantu, na jakiej podstawie uznał, że implant ten od samego początku został błędnie wszczęty, w szczególności nie przeprowadził empirycznych badań w tym zakresie - nie wskazał lokalizacji blizny po pierwotnym wszczęciu, oraz że od momentu wszczęcia zlokalizowany był podpowięziowo;

f. dowodu z przesłuchania strony pozwanej poprzez uznanie ich za częściowo niewiarygodne, w szczególności w zakresie prawidłowości wszczęcia powódce implantu, wyłącznie z uwagi na ich niezgodność z zeznaniami powódki oraz świadków będących członkami jej najbliższej rodziny, mimo że powódka własnoręcznie podpisała potwierdziła wyczuwalność implantu bezpośrednio po jego implementacji, a przez ponad półtora roku nie zrobiła nic, co świadczyłoby o jakichkolwiek dolegliwościach, czy też wątpliwościach dotyczących prawidłowości przeprowadzonej przez pozwaną procedury;

a w konsekwencji:

3. sprzeczność istotnych ustaleń sądu meriti z treścią zebranego w sprawie materiału

dowodowego poprzez przyjęcie:

a. w oparciu o dowód z przesłuchania powódki i opinii biegłego, że pozwana przeprowadziła zabieg wszczęcia implantu nieprawidłowo, a sam implant był niewyczuwalny w dacie jego implementacji, w sytuacji gdy przeczy temu pisemne oświadczenie powódki, iż implant ten w dacie zabiegu wyczuwała, a nadto z jej zachowania przez następne półtora roku w jakikolwiek sposób nie wynikało, aby procedura została przeprowadzona nieprawidłowo, a powódka miała w tym zakresie jakiegokolwiek wątpliwości, brak jest również jakiegokolwiek informacji co do ewentualnych innych urazów powódki w tym okresie;

b. w oparciu o dowód z przesłuchania powódki oraz dowód z zeznań świadka M. I., iż pozwana odmówiła powódce dalszej pomocy i nie poinformowała jej o dalszych możliwościach, podczas gdy stoi ono w sprzeczności z zeznaniami strony pozwanej, a z uwagi na bezsporny konflikt między stronami, brak jest jakiegokolwiek innych dowodów, które jednoznacznie wskazywałyby na prawdziwość twierdzeń którejkolwiek ze stron;

c. w oparciu o dowód z przesłuchania powódki oraz dowód z zeznań świadków M. I. i A. B. (1), a więc najbliższej rodziny powódki, że A. I. podejmowała próby usunięcia implantu u innych lekarzy oraz że odczuwała znaczne cierpienia psychiczne, podczas gdy w aktach brak jest jakiegokolwiek dowodów na poparcie tych twierdzeń, w szczególności

dokumentacji medycznej z przeprowadzonych badań czy konsultacji, czy też zeznań lekarzy, którzy te konsultacje i badania mieli przeprowadzać;

d. że strona pozwana działała pod wpływem błędu co do ceny i przedmiotu zawartych umów sprzedaży, w sytuacji gdy treść pisma pozwanej z dnia 21 marca 2013 roku oraz pisma Miejskiego Rzecznika Konsumentów w P. nie daje żadnych podstaw do przyjęcia twierdzenia, iż pozwana nie była świadoma treści stosunku łączącego ją z powodami, zaś swoje twierdzenie o tym, iż pozwana była przekonana o niższej wartości ceny, uzewnętrzniła dopiero w korespondencji z dnia 18 października 2013 roku;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 362 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, iż pomiędzy zabiegiem przeprowadzonym przez pozwaną dnia 27 stycznia 2017 roku i ułożeniem wszczepionego implantu podpowięziowo w dacie jego usunięcia, tj. 11 sierpnia 2020 roku zachodzi tzw. adekwatny związek przyczynowy i w konsekwencji uznanie, iż pozwana ponosi odpowiedzialność, mimo że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, iż uszkodzenia te były następstwem nieprawidłowego posadzenia roślin przez powodów zbyt blisko granicy działki;

5. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, iż pozwana naruszyła prawo powódki do otrzymania świadczeń zdrowotnych odpowiadających aktualnej wiedzy medycznej, mimo że z zebranego materiału dowodowego w sprawie nie wynika jednoznacznie, że implant został umieszczony w ciele powódki w sposób nieprawidłowy;

6. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 9 ust. 2 ustawy o prawach pacjenta oraz art. 16 ustawy o prawach pacjenta poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i stwierdzenie, że pozwana naruszyła prawo pozwanej do uzyskania przystępnej informacji o dających się przewidzieć następstwach w zakresie udzielanych świadczeń zdrowotnych i do udzielenia świadomej zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego, mimo że z dokumentacji medycznej załączonej do akt sprawy jednoznacznie wynika, że powódka została poinformowana o wszelkich niezbędnych informacjach wiadomych według stanu wiedzy w chwili zabiegu oraz podjęła świadomą decyzję o jego przeprowadzeniu, na co wyraziła pisemną zgodę;

7. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 38 ust. 2 ustawy o prawach pacjenta, poprzez jego błędną interpretację i przyjęcie, że pozwana w konsekwencji odstąpienia od leczenia, naruszyła obowiązek dostatecznie wczesnego uprzedzenia o tym powódki i nie wskazała realnej możliwości uzyskania tego świadczenia u innego lekarza lub w podmiocie leczniczym, mimo że z okoliczności sprawy jednoznacznie wynika, że pozwana przekazała powódce informację o odstąpieniu od próby ewakuacji implantu jeszcze w trakcie zabiegu, natomiast powódka nigdy nie zwracała się do pozwanej o udzielenie informacji o możliwości uzyskania tego świadczenia u innego lekarza, a zachowanie jej i męża czyniło faktycznie niemożliwym przekazanie tego typu informacji w trakcie konsultacji pozabiegowej;

a nadto:

8. naruszenie przepisu postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia - tj. art. 328 § 2 k.p.c., poprzez niewskazanie przez sąd meriti w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia na jakiej podstawie prawnej sąd oparł twierdzenie, iż pozwana:

a. nie dopełniła swoich obowiązków w zakresie obowiązku pobrania od pacjenta zgody na zabieg, a oparcie rozstrzygnięcia wyłącznie na lakonicznym stwierdzeniu biegłego, iż on w takich przypadkach pobiera zgody na osobnych formularzach,

b. oraz poinformowania powódki o innych możliwościach usunięcia implantu po odstąpieniu od próby jego ewakuacji w sytuacji kiedy, nie miała ona obiektywnie takiej możliwości z uwagi na zachowanie powódki i jej męża;

co z kolei powoduje, iż sfera motywacyjna zaskarżonego orzeczenia pozostaje nieujawniona

i w konsekwencji niemożliwa do weryfikacji, a tym samym samo orzeczenie pozostaje wadliwe.

Mając na uwadze powyższe, pozwana wniosła o:

1. na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 162 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c., dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu ginekologii na okoliczność ustalenia czy przeprowadzony przez pozwaną zabieg wszczepienia implantu antykoncepcyjnego powódce został wykonany prawidłowo i zgodnie ze wskazaniami sztuki i wiedzy lekarskiej w tym zakresie, a także wywołało u powódki powikłania, a jeśli tak, to jakie;
2. zmianę zaskarżonego orzeczenia sądu I instancji oraz oddalenie powództwa w całości;
3. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania przed sądami I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

ewentualnie:

4. uchylenie zaskarżonego wyroku sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach dotychczasowego postępowania.

Apelację od powyższego wyroku złożył również interwenient uboczny, który zaskarżył wyrok w zakresie punktu I , III i IV w całości, zarzucając:

1. ***naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na treść wyroku tj.***

a) ***art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez:***

- sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że doszło do naruszenia praw pacjenta,

- dowolną, a nie swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie i dokonanie wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, co doprowadziło do błędnego ustalenia, że rozmiar krzywdy doznanej przez powódkę w następstwie problemów z usunięciem implantów z usunięciem implantu antykoncepcyjnego uzasadnia przyznanie na rzecz powódki zasądzonej zaskarżonym wyrokiem kwoty z tytułu zadośćuczynienia w wysokości 35.000 zł,

- niewłaściwą ocenę materiału dowodowego i sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę przez Sąd I instancji, iż u powódki wystąpiły negatywne skutki w sferze psychicznej w związku z problemami z usunięciem implantu antykoncepcyjnego w sytuacji gdy powódka nie przedłożyła żadnej dokumentacji medycznej czy też dokumentacji pochodzącej od psychologa potwierdzających powyższą okoliczność,

- niewłaściwą ocenę materiału dowodowego i sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę przez Sąd I instancji, iż powódka została pozbawiona możliwości uzyskania szczegółowych informacji na temat zabiegu jak i samego implantu, w sytuacji gdy jak wynika zarówno z zeznań powódki jak i pozwanej, pozwana odpowiadała na wszelkie pytania i wątpliwości w trakcie wizyt lekarskich, nadto przekazała powódce wszelkie dostępne w dacie zabiegu informacje o implancie antykoncepcyjnym oraz przekazała stosowną broszurę informacyjną,

- niewłaściwą ocenę materiału dowodowego i sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, że powódka działała pod presją pozwanej i w rzeczywistości nie była w stanie wyczuć implantu antykoncepcyjnego, w sytuacji gdy jak wynika z zebranego materiału dowodowego złożyła oświadczenie że implant palpacyjnie wyczuwa,

b) ***art. 278 k.p.c. w zw. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:***

- niewłaściwą ocenę materiału dowodowego i sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę przez Sąd I instancji, opinii biegłego sądowego dr n. med. M. L. i uznanie że implant antykoncepcyjny został umieszczony w ciele powódki nieprawidłowo w sytuacji gdy z treści opinii biegłego wynika, iż biegły nie był w stanie określić czy w chwili zabiegu implant antykoncepcyjny został umieszczony prawidłowo czy nieprawidłowo,

- dowolną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę dowodów zebranych w sprawie, w szczególności dowodu z opinii biegłego sądowego dr n. med. M. L. przez Sąd I instancji, która w konsekwencji doprowadziła do nieprawidłowego ustalenia, iż pozwana ponosi odpowiedzialność za wadliwe udzielanie świadczeń zdrowotnych powódce,

- dowolne uznanie, że implant został umieszczony zarówno w nieodpowiedniej płaszczyźnie wertykalnej jak i na nieodpowiedniej głębokości, co prowadziło do konsekwencji w postaci konieczności poddania się skomplikowanym zabiegom mającym na celu chirurgiczne usunięcie implantu, w sytuacji gdy biegły sądowy w opinii stwierdził iż nie może się odnieść do prawidłowości wykonania zabiegu,

- dowolne uznanie, iż powódka poniosła określone dolegliwości w sferze zdrowia psychicznego, gdy jak wynika wprost z opinii biegłego ewentualny wpływ na stan psychiczny powódki nie został poparty jakąkolwiek dokumentacją medyczną, czy też jakimkolwiek innym materiałem dowodowym,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego mające istotny wpływ na treść wyroku, tj.:

a) art. 445 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że z okoliczności sprawy wynika, iż stopień cierpienia powódki, ich trwałość oraz konsekwencje ponad wszelką wątpliwość uzasadniają przyznanie zadośćuczynienia za doznane krzywdy oraz, że uzasadniają przyznanie powódce jako sumy odpowiedniej tytułem zadośćuczynienia kwotę 35.000 zł, gdy z okoliczności faktycznych sprawy wynika, że kwota ta jest rażąco wysoka,

b) art. 444 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że powódce należny był zwrot kosztów leczenia w dochodzonej pozwem kwocie,

c) art. 405 k.c. poprzez jego niezastosowanie, co w konsekwencji doprowadziło do uzyskania korzyści majątkowej przez powódkę w sytuacji gdy brak jest podstaw prawnych i faktycznych do jej uzyskania,

c) art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

w zw. z art. 448 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że z tytułu naruszenia praw pacjenta powódce należne jest zadośćuczynienie w kwocie 15.000 zł, która to kwota jest rażąco wygórowana,

e) art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta w zw. z art. 448 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że naruszone zostało prawo powódki jako pacjenta do otrzymania świadczeń zdrowotnych odpowiadających aktualnej wiedzy medycznej i w konsekwencji przyznanie powódce stosownego zadośćuczynienia,

f) art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta w zw. z art. 448 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że naruszone zostało prawo powódki jako pacjenta do wyrażenia świadomej zgody na zabieg.

Mając powyższe na uwadze interwenient domagał się zmiany zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa w całości oraz orzeczenie o kosztach postępowania przed Sądem I instancji.

Powódka wniosła o oddalenie obu apelacji oraz oddalenie wniosku dowodowego strony pozwanej o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ginekologii. Powódka domagała się ponadto zasądzenia od pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania przed sądem II Instancji wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej oraz apelacja interwenienta ubocznego podlegały oddaleniu jako bezzasadne.

Na wstępie należy wskazać, że Sąd Rejonowy w oparciu o rzetelnie oceniony materiał dowodowy dokonał w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, które to ustalenia Sąd Okręgowy na podstawie art. 382 k.p.c. przyjmuje jako własne. Na aprobatę zasługują również rozważania prawne poczynione przez Sąd Rejonowy.

Nietrafny okazał się podniesiony w obu apelacjach zarzut naruszenia prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 278 k.p.c. Sąd Okręgowy nie dopatrywał się również przesłanek do uznania za zasadny podniesionego w apelacji pozwanej zarzutu naruszenia prawa procesowego art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c.

W judykaturze powszechnie się przyjmuje, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (wyrok SA w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2006 r., I ACa 1303/05 LEX nr 214251, wyrok SN z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, niepubl.).

Przenosząc te ogólne rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że Sąd I instancji rozstrzygając sprawę nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów i tym samym nie naruszył przepisu art. 233 k.p.c. Wymaga podkreślenia, że dokonana przez Sąd Rejonowy ocena dowodów cechuje dostateczną wszechstronność i staranność, w uzasadnieniu orzeczenia precyzyjnie wyjaśniono przyczyny obdarzenia poszczególnych dowodów przymiotem wiarygodności, bądź odmowy udzielenia im takiego przymiotu.

Analiza apelacji interwenienta ubocznego w zakresie obejmującym zarzuty naruszenia prawa procesowego wskazuje na dużą ogólnikowość podniesionych zarzutów i brak odniesienia do konkretnych ustaleń faktycznych i dowodów, na których zostały one oparte. Podnosząc zarzuty w tym zakresie, apelujący nie podjął choćby próby alternatywnego zestawienia poszczególnych źródeł dowodowych celem wykazania nieracjonalności dokonanej oceny dowodów. Nadto, przynajmniej częściowo, zarzuty sformułowane w apelacji interwenienta ubocznego powołujące się na naruszenie art. 233 k.p.c. dotyczą nie tyle oceny poszczególnych dowodów, co wniosków, jakie z poczynionych na ich podstawie ustaleń zostały przez Sąd wyciągnięte.

Dokonana przez Sąd ocena dowodów, wbrew twierdzeniom pozwanej, nie jest błędna, wybiórcza ani też sprzeczna z doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego rozumowania.

Zważywszy na treść apelacji interwenienta ubocznego oraz zarzuty podniesione w apelacji pozwanej trzeba wskazać, że zastrzeżeń nie budzi dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zeznań powódki A. I.. Sąd I instancji w swym uzasadnieniu przedstawił powody, dla których uznał zeznania powódki za wiarygodne i argumentację tę Sąd Okręgowy podziela. Zeznania powódki są spójne i logiczne. Trzeba zauważyć, że zeznania powódki korespondowały z zeznaniami świadków, w szczególności z zeznaniami świadka M. I. i A. B. (1), które Sąd Rejonowy również uznał za wiarygodne, przydatne dla ustalenia stanu faktycznego sprawy i zarazem dla rozstrzygnięcia.

Do zeznań tych świadków jako osób bliskich powódce oraz do zeznań powódki należało podejść z ostrożnością z uwagi na istniejące po ich stronie zainteresowanie wynikiem postępowania. Jak jednak słusznie zauważył Sąd Rejonowy wypowiedzi świadków były logiczne, spójne oraz korespondowały ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Zdaniem Sądu Okręgowego zeznania wskazanych świadków należało uznać za wiarygodne i przydatne dla ustalenia stanu faktycznego. Rzeczywiście świadkowie szczegółowo opisali znane im przynajmniej częściowo okoliczności dotyczące zabiegu umieszczenia implantu jak również dolegliwości, jakie powódka odczuwała po zabiegu wszczepienia implantu (zeznania świadka A. B. (2)) i nieudanym zabiegu jego usunięcia. Dolegliwości po wszczepieniu implantu wbrew twierdzeniom apelującej opisała nie tylko powódka, ale także świadek A. B. (2)). Świadczyli również o zakresie czynności życia codziennego, w wykonywaniu których powódka była ograniczona na skutek

odczuwanego bólu. Ponadto świadkowie w sposób przekonujący i zgodny z zeznaniami samej powódki opisali jej stan psychiczny występujący w okresie po nieudanym zabiegu usunięcia implantu. Z wiarygodnych zeznań świadka A. B. (2) wynika w szczególności, że każda z wizyt czy konsultacji przeprowadzanych w związku z zamiarem usunięcia implantu, opisanych w poczynionych przez Sąd ustaleniach faktycznych, powodowała pogorszenie stanu psychicznego powódki. Nadto świadek namawiała powódkę do skorzystania z wizyty u psychologa, na co A. I. ostatecznie się nie zdecydowała.

Świadek M. I. opisywał w swoich zeznaniach stan powódki po nieudanym zabiegu usunięcia implantu i określił go jako traumę, która w świetle jego zeznań trwała co najmniej kilka dni.

Zważywszy na treść zeznań powódki i świadków M. I. oraz A. B. (1) uprawnione było poczynienie przez Sąd Rejonowy ustaleń co do stanu w jakim znajdowała się powódka z uwagi na napotkane trudności związane z usunięciem implantu. Powódka była zmuszona do poddania się zabiegom usunięcia implantu, do poszukiwania lekarza, który ten zabieg wykona co z pewnością wiązało się z wieloma wizytami u specjalistów (okoliczność wykazana). Sąd nie czynił ustaleń co do uszczerbku na zdrowiu odniesionego przez powódkę a zatem ustalenia co do cierpień psychicznych odczuwanych przez N. I. i tego w jaki sposób rzutowały one na jej codzienne funkcjonowanie mógł poczynić w oparciu o dowody zaoferowane przez powódkę. Ocena tych dowodów jak już wskazano była należyta.

Zeznania świadka M. I. są wiarygodne również w zakresie dotyczącym zakresu pomocy udzielonej przez pozwaną oraz odmowy udzielenia informacji w przedmiocie możliwości podjęcia dalszych prób usunięcia implantu. Należy wskazać, że co do zasady ciężar wykazania, że pozwana udzieliła powódce informacje i stosowną pomoc w celu umożliwienia jej usunięcia implantu spoczywał stosownie do treści art. 6 k.c. na pozwanej.

Wbrew twierdzeniom apelującej Sąd Rejonowy dokonał także należytej oceny zeznań pozwanej. Zeznania pozwanej zostały przez Sąd ocenione jako częściowo wiarygodne. Dokonaną ocenę zeznań N. F. (2) Sąd Rejonowy należycie umotywował odwołując się między innymi do treści opinii biegłego. Oceny tej pozwana nie zdołała podważyć.

Trzeba zatem podkreślić, że poczynione przez Sąd ustalenia faktyczne nie budzą zastrzeżeń Sądu odwoławczego, apelujący nie podnieśli argumentacji, która mogłaby doprowadzić do ich skutecznego zakwestionowania. W ocenie Sądu Okręgowego zeznania powódki, poparte innymi w pełni wiarygodnymi dowodami, w tym zeznaniami świadków i treścią opinii biegłego pozwalały na poczynienie kwestionowanych przez apelujących ustaleń w zakresie dotyczącym starań powódki o dziecko (zamiaru zajścia w ciążę) i to przed upływem działania implantu co skłoniło powódkę do wizyty lekarskiej i podjęcia działań w celu usunięcia implantu w sierpniu 2018 r. a zatem po upływie nieco więcej niż połowa sugerowanego przez producenta okresu działania implantu. Nie można podzielić argumentacji pozwanej, że nieuprawnione są ustalenia dotyczące dążenia powódki do zajścia w ciążę, a to z uwagi na brak podjęcia konsultacji ginekologicznej w tym zakresie. Zamiar posiadania potomstwa znajduje potwierdzenie w treści zeznań świadka M. I., który wskazał, że wkrótce po zawarciu związku małżeńskiego (lipiec 2018 r.) zdecydowali się na przeprowadzenie zabiegu usunięcia implantu. Zeznania powódki są w pełni wiarygodne również w zakresie dotyczącym informacji uzyskanych przez powódkę przed zabiegiem wszczepienia implantu, przebiegu zabiegu, jego wyczuwania bezpośrednio po zabiegu oraz odczuwanych dolegliwości i to zarówno bezpośrednio po zabiegu jak i w późniejszym okresie. Trzeba zauważyć, że powódka w sposób wiarygodny wyjaśniła okoliczności związane z podpisaniem dokumentu z dnia 27 stycznia 2017 r., w którym potwierdziła, że po zabiegu zlokalizowała implant i Sąd Rejonowy wnikliwie tę kwestię rozważył oceniając moc dowodową dokumentu z 27 stycznia 2017 r.

Ponadto w ocenie Sądu odwoławczego zeznania powódki i świadka M. I. są spójne i logiczne w zakresie w jakim dotyczą odmowy udzielenia powódce dostatecznych informacji co do sposobu usunięcia implantu. Brak takich wskazówek, informacji pośrednio potwierdzają późniejsze działania podjęte przez powódkę. W tym miejscu należy wskazać, że powódka wykazała również wysokość i zasadność poniesienia kosztów związanych z koniecznością usunięcia implantu po próbie jego ewakuacji przeprowadzonej przez pozwaną. Przedstawione paragony w powiązaniu z innymi zaoferowanymi przez powódkę dowodami, w tym zeznaniami świadków, stanowią dostateczną podstawę do

poczynienia przez Sąd Rejonowy ustaleń w tym zakresie. Zarzuty podniesione w tym zakresie przez apelujących są lakoniczne i nie mogły doprowadzić do odmiennej oceny materiału dowodowego.

Całkowicie niezrozumiałe i nie przystające do stanu faktycznego ustalonego w niniejszej sprawie są zarzuty sformułowane w punkcie 3d (odniesienie do pozostających bez związku ze sprawą umów sprzedaży i ceny) oraz w punkcie 4 w zakresie dotyczącym nieprawidłowego posadzenia roślin, w związku z tym odniesienie się do nich nie jest możliwe.

Zważywszy na powyższe Sąd Okręgowy nie dopatrywał się podstaw do uwzględnienia sformułowanych w obu apelacjach zarzutów dotyczących nieprawidłowości w zakresie ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy, ustalenia te jak wskazano powyżej Sąd Okręgowy w pełni podziela i czyni podstawą swojego rozstrzygnięcia.

Niezasadny okazał się również zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Powołana norma dotyczy terminu, w którym należy złożyć wniosek o uzasadnienie wyroku.

Apelujący (pозwana) zamierzał zapewne sformułować zarzut naruszenia art. 327¹ k.p.c. O uchybieniu temu przepisowi można mówić jedynie wtedy, gdyby uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie zawierało danych pozwalających na kontrolę tego orzeczenia. Naruszenie może polegać na tym, iż uzasadnienie orzeczenia sądowego nie zawiera wszystkich lub niektórych elementów wymienionych w tym przepisie, a brak ten mógł mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Sąd drugiej instancji, w razie stwierdzenia uchybienia sądu pierwszej instancji polegającego na sporządzeniu uzasadnienia zaskarżonego wyroku z naruszeniem wymagań określonych w art. 327¹ k.p.c. ma obowiązek odpowiedniej sanacji tego uchybienia, w szczególności poprzez uzupełnienie w uzasadnieniu własnego orzeczenia dostrzeżonych braków w ocenie dowodów przeprowadzonych w sprawie przez sąd pierwszej instancji, czy też poprzez uzupełnienie niedostatków w zakresie oceny prawnej ustalonego w sprawie stanu

Odnosząc się do sformułowanego w apelacji interwenienta zarzutu naruszenia prawa procesowego art. 278 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. oraz sformułowanego w apelacji pozwanej wniosku dowodowego na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 162 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c., trzeba przypomnieć, że postanowieniem z dnia 27 czerwca 2022 r. Sąd I instancji dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza ginekologa na okoliczność ustalenia:

- czy wszczepienie powódce implantu antykoncepcyjnego przez pozwaną zostało wykonane prawidłowo i zgodnie ze wskazaniami sztuki i wiedzy lekarskiej, w tym zakresie, a także wywołało u powódki powikłania, a jeśli tak, to jakie,

- czy usunięcie implantu w dniu 11 sierpnia 2020 r., który został założony 26 stycznia 2017 r. zostało wykonane prawidłowo i zgodnie ze wskazaniami sztuki i wiedzy lekarskiej w tym zakresie, a także wywołało u pacjentki powikłania, a jeśli tak, to jakie,

- jaki był wpływ powyższych zabiegów wykonanych przez pozwaną na stan zdrowia oraz dalsze leczenie powódki.

Powódka nie kwestionowała opinii sporządzonej przez biegłego, natomiast pozwana wniosła o przesłuchanie biegłego na rozprawie. W związku z tym postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2023 r. Sąd I instancji dopuścił dowód z uzupełniającej ustnej opinii biegłego sądowego M. L. na okoliczność odniesienia się do zarzutów strony pozwanej. Nadto po przesłuchaniu biegłego na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2023 r. pełnomocnik pozwanej wniosł o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii pisemnej biegłego sądowego na okoliczność odniesienia się do zarzutów sformułowanych w piśmie z dnia 30 listopada 2022 r. Wniosek ten został przez Sąd I instancji pominięty na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2023 r. na podstawie art. 235² § 1 k.p.c. W ocenie Sądu przedstawiony wniosek dowodowy zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania, a okoliczności, jakie miał wykazać zostały już w postępowaniu określone w sposób pozwalający na rozstrzygnięcie sprawy. Sąd Rejonowy podkreślił, że pełnomocnik pozwanej miał możliwość swobodnego zadawania pytań biegłemu sądowemu na rozprawie i wyjaśnienia wszystkich wątpliwości co do treści opinii głównej. Argumentację tę sąd odwoławczy podziela. Apelująca nie podniosła w swojej apelacji

argumentów, która uzasadniałyby zmianę kwestionowanego postanowienia dowodowego na podstawie art. 380 k.p.c. W związku z tym Sąd Okręgowy nie dopatrywał się podstaw do przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego i w konsekwencji wnioski w tym zakresie, sformułowany w apelacji pozwanej, został pominięty przez Sąd odwoławczy na podstawie art. 381 k.p.c. – postanowienie z dnia 6 lutego 2024 r.

Słusznie Sąd I instancji oparł ustalenia faktyczne również na pisemnej opinii biegłego sądowego dr n. med. M. L. oraz ustnej opinii uzupełniającej tego biegłego złożonej na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2023 r. Sąd Rejonowy w sposób szczegółowy odniósł się do treści opinii i wyprowadzonych w niej wniosków, nadto poczynił na jej podstawie obszernie ustalenia i rozważania, które sąd odwoławczy w pełni aprobuje. Sąd Rejonowy wskazał, że przedmiotowe opinie zostały sporządzone w sposób rzetelny i szczegółowy przez osobę kompetentną - stałego biegłego sądowego z dziedziny położnictwa i ginekologii. Biegły w sposób wyczerpujący oraz jasny przedstawił odpowiedź na pytania zawarte w tezie dowodowej sformułowanej przez sąd. Sąd uznał opinie biegłego za prawidłowe i rzetelne, nadto stwierdził, że zawarte w nich ustalenia zostały poparte wszechstronną i odpowiednią analizą materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Precyzja i trafność wywodów biegłego, jak również ich zgodność z zasadami prawidłowego rozumowania wskazują zdaniem Sądu, iż autor opinii dysponuje rzetelną wiedzą specjalistyczną w swej dziedzinie. Pozwalało to uznać twierdzenia biegłego za w pełni wiarygodne i umożliwiające weryfikację innych dowodów przeprowadzonych w sprawie.

Należy przypomnieć, że Sąd Rejonowy podkreślił również, że biegły w swojej opinii uzupełniającej w sposób precyzyjny i szczegółowy odniósł się do zarzutów strony pozwanej wobec czego Sąd nie miał wątpliwości w zakresie oceny prawidłowości przeprowadzenia przez pozwaną zabiegu u powódki oraz jego konsekwencji dla zdrowia powódki. Biegły wskazał bowiem na szereg uchybień pozwanej, które skutkowały powikłaniami, jakie wystąpiły u powódki po zabiegu wszczepienia implantu antykoncepcyjnego. Ponadto biegły opisał procedurę umieszczenia implantu, wskazując na konsekwencje jego nieprawidłowego położenia oraz nieodpowiedniej głębokości aplikacji. Wobec tego Sąd uznał twierdzenia biegłego i wnioski zawarte w opinii za przydatne i kluczowe dla rozstrzygnięcia sprawy.

Argumentację tę Sąd Okręgowy w pełni podziela, apelujący nie zdołali jej podważyć. Biegły w sposób logiczny umotywował wnioski opinii dotyczące nieprawidłowego wykonania zabiegu założenia implantu w zakresie terminu i techniki wykonania. Termin wykonania nie był wprawdzie istotny z punktu widzenia zgłoszonego przez powódkę roszczenia, ale sposób wszczepienia niewątpliwie miał znaczenia. Biegły wskazał jednoznacznie, że zabieg został przeprowadzony nieprawidłowo i dostatecznie swoje wnioski umotywował, w szczególności wskazał, odwołując się do dokumentacji medycznej, że implant znajdował się podpowięziowo w bezpośredniej łączności z nerwem łokciowym. Jednocześnie stwierdził kategorycznie, że nie jest możliwe przemieszczenie samoistne implantu z tkanki podskórnej do podpowięziowej bez uszkodzenia powięzi podczas wprowadzania implantu lub zbyt głębokiego wprowadzenia implantu. Wbrew twierdzeniom apelujących Sąd Rejonowy wyprowadził, na podstawie opinii biegłego, słuszny wniosek co do związku przyczynowego pomiędzy sposobem w jaki implant został wszczepiony a występująca trudnością w przeprowadzeniu zabiegu jego usunięcia. Nadto zaoferowany materiał dowodowy nie pozwala na stwierdzenie, że dolegliwości odczuwane przez powódkę nie miały związku ze sposobem w jaki pozwana umieściła implant.

Wobec argumentacji przytoczonej w uzasadnieniu apelacji i dążenia powódki i jej męża do posiadania potomstwa trzeba podkreślić, że biegły wskazał, iż nie da się ustalić jak długo działa implant, co do zasady działa 3 lata, ale nie wiadomo jaka ilość leku jest uwalniana po upływie tego okresu. Uzasadnione i zrozumiałe jest zatem dążenie do jego usunięcia w razie zamiaru zajścia w ciążę. Nadto biegły wskazał, że stan zapalny nie może spowodować przesunięcia implantu. Wobec powyższego, opierając się na dowodach zaoferowanych w toku postępowania, uwzględniając w szczególności treść opinii biegłego należy stwierdzić, że przedmiotowy zabieg został wykonany nieprawidłowo i wywołał skutki opisane przez sąd, w tym także różnorakie dolegliwości odczuwane przez powódkę, nie doszło zatem do naruszenia przez Sąd prawa materialnego art. 362 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. (brak adekwatnego związku przyczynowego).

Sąd Okręgowy nie dopatrywał się również zasadności pozostałych, podniesionych w obu apelacjach zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Chybione były w szczególności zarzuty naruszenia art. 4 ust. 1, 6 ust. 1, 9 ust. 2, art. 16 i 38 ust. 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

Trzeba przypomnieć, że z pisma z dnia 24 lutego 2021 r. wynika, że Rzecznik Praw Pacjenta stwierdził naruszenie praw pacjenta A. I. do świadczeń zdrowotnych przez klinikę (...) należąca do pozwanej. Jednocześnie Rzecznik wniósł o podjęcie przez pozwaną działań naprawczych i poinformowanie go w terminie 30 dni o zajętych w sprawie stanowisku. W odpowiedzi pozwana N. F. (1) w piśmie z dnia 15 marca 2021 r. odniosła się do twierdzeń Rzecznika Praw Pacjenta podważając jego wnioski oraz wskazując iż świadczenie medyczne udzielone A. I. zostało wykonane zgodnie z aktualną wiedzą medyczną i z należytą starannością. Następnie pismem z 18 marca 2021 r. Rzecznik Praw Pacjenta poinformował powódkę A. I. iż stwierdził naruszenie jej praw do świadczeń zdrowotnych. Ponadto poinformował, iż analizuje możliwość wystąpienia z pozwem do sądu cywilnego o zasądzenie na rzecz powódki zadośćuczynienia z tytułu naruszenia praw pacjenta. Rzecznik wskazał ponadto, iż może przyłączyć się również do toczącego się postępowania cywilnego w sprawie dotyczącej naruszenia praw pacjenta. Ostatecznie w dniu 14 kwietnia 2021 r. Rzecznik poinformował powódkę, iż nie skorzysta z możliwości wystąpienia z pozwem do sądu cywilnego o zasądzenie na rzecz powódki zadośćuczynienia z tytułu naruszenia praw pacjenta. Tego samego dnia Rzecznik skierował do pozwanej N. F. (1) przypomnienie o konieczności zastosowania się do zaleceń Rzecznika.

Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta w razie zawinonego naruszenia praw pacjenta sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 k.c. Prawa pacjenta to pewne uprawnienia, które przysługują pacjentowi w związku z udzielaniem mu świadczeń zdrowotnych. Powyższa regulacja obejmuje odpowiedzialność z tytułu naruszenia prawa pacjenta do świadczeń zdrowotnych odpowiadających wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej, otrzymania świadczeń zdrowotnych udzielanych z należytą starannością przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych w warunkach odpowiadających określonym w odrębnych przepisach wymaganiom fachowym i sanitarnym, wyrażenia zgodny na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych oraz udzielenie informacji o innych lekarzach bądź placówkach w których pacjent może kontynuować leczenie.

W tezie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2023 r. sygn.. akt II CSKP 88/22 wskazano, że zadośćuczynienie oparte na art. 448 k.c. w związku z art. 4 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta jest samodzielnym i odrębnym żądaniem od roszczenia o zadośćuczynienie wywodzonego z tytułu szkody na osobie i opartego na art. 445 § 1 k.c. Odmienne jest przedmiot ochrony prawnej każdego z nich. Przepis art. 445 § 1 k.c. rekompensuje skutki uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, natomiast art. 4 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta chroni godność, prywatność i autonomię pacjenta. Oznacza to, że na podstawie faktycznej uzasadniającej rozpoznanie sprawy w kierunku zakreślonym hipotezą normy prawnej zawartej w art. 445 § 1 k.c., nie można dowolnie kwalifikować oceny prawnej, bądź pod kątem tego przepisu, bądź pod kątem art. 4 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta w zw. z art. 448 k.c. Subsumpcja pod art. 4 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta, musi wynikać ze źródła tkwiącego w podstawie faktycznej żądania. O ile więc art. 4 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta nie musi być wyraźnie powołany w treści pozwu, o tyle nieodzowne jest sformułowanie zarzutu naruszenia praw pacjenta.

Powódka wskazując na naruszenia przysługujących jej praw pacjenta domagała się zadośćuczynienia w kwocie równej 15.000,00 zł.

Zgodnie z oceną Sądu Rejonowego aprobowaną przez Sąd odwoławczy roszczenie zgłoszone na tej podstawie prawnej zasługiwało na uwzględnienie co do zasady oraz co do wysokości. Sąd Rejonowy słusznie wskazał, że pozwana naruszyła prawo powódki do otrzymania świadczeń zdrowotnych odpowiadających aktualnej wiedzy medycznej wynikające z art. 6 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta, albowiem jak wynika z opinii biegłego sądowego implant antykoncepcyjny został bowiem umieszczony w ciele powódki w sposób niezgodny z zaleceniami jego

producenta. Treść opinii biegłego wskazuje, iż implant został umieszczony zarówno w nieodpowiedniej płaszczyźnie wertykalnej jak i na nieodpowiedniej głębokości, co prowadziło do konsekwencji w postaci konieczności poddania się skomplikowanym zabiegom mającym na celu chirurgiczne usunięcie implantu.

Ponadto pozwana nie poinformowała powódki o ewentualnym braku możliwości usunięcia implantu w dowolnym momencie. Sąd zwrócił uwagę na fakt, iż ulotka informacyjna, jaką powódka otrzymała przed zabiegiem odbiegała treściowo od tej, która w późniejszym czasie znalazła się w dokumentacji medycznej powódki prowadzonej przez pozwaną. Ponadto jak wynika z zeznań powódki, możliwość łatwego usunięcia implantu w każdym momencie była niezbędnym warunkiem poddania się takiemu zabiegowi. Należy zgodzić się z przedstawionym przez Sąd Rejonowy stanowiskiem, że w przypadku poinformowania powódki o tym, że w sporadycznych przypadkach implant nie może być usunięty, mogłaby świadomie podjąć decyzję czy mimo tego chce poddać się temu zabiegowi czy wobec występowania takiego ryzyka zrezygnować z wszczęcia implantu.

Jednocześnie z opinii biegłego sądowego wynika, iż zgoda, jaką powódka podpisała przed zabiegiem nie była zgodą wymaganą w przypadku tego typu czynności medycznych, a jedynie zgodą ogólną. Zgoda powódki nie rozciągała się na czynność prowadzącą do naruszenia integralności powłoki skórnej, jaką była aplikacja implantu.

Sąd uznał zatem, że powódka nie została w sposób dostateczny poinformowana o konsekwencjach aplikacji implantu polegających na braku możliwości jego przedterminowego usunięcia jak i nie wyraziła świadomej i skutecznej zgody na przeprowadzenie tego zabiegu.

Jednocześnie, poprzez użycie błędnego formularza powódka została pozbawiona prawa zadawania pytań na temat zabiegu oraz możliwości zweryfikowania jego ewentualnych konsekwencji dla jej zdrowia. Zachowanie pozwanej naruszyło prawo powódki do uzyskania przystępnej informacji o dających się przewidzieć następstwach w zakresie udzielanych świadczeń zdrowotnych wyrażone w art. 9 ust. 2 ustawy o prawach pacjenta oraz prawo do udzielenia świadomej zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego określone w art. 16 ustawy o prawach pacjenta.

Nadto istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia ma brak wykazania przez pozwaną, że przedstawiła powódce informacje na temat możliwości uzyskania pomocy medycznej od innych lekarzy. Sąd Rejonowy słusznie stwierdził, że zeznania pozwanej były w tym zakresie mało wiarygodne i sprzeczne z innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie. Biegły wskazał, iż powyższe stanowi obowiązek każdego lekarza, wobec czego słusznie Sąd Rejonowy stwierdził, że niedopuszczalne było pozostawienie powódki bez pomocy medycznej w sytuacji, gdy pozwana nie mogła jej powódce udzielić. Obowiązek ten wynika także z art. 38 ust. 2 ustawy o prawach pacjenta, zgodnie z którym w przypadku odstąpienia od leczenia, lekarz ma obowiązek dostatecznie wcześniej uprzedzić o tym pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego bądź opiekuna faktycznego i wskazać realne możliwości uzyskania tego świadczenia u innego lekarza lub w podmiocie leczniczym. Pozwana naruszyła w ten sposób prawa powódki, gdyż nie udzieliła jej żadnych informacji co do lekarzy lub podmiotów które mogłyby kontynuować jej leczenie. Nadto, jak ustalił Sąd Rejonowy, pozwana starała się odwieźć powódkę od poszukiwania pomocy u innych lekarzy. Naraziło to powódkę na konieczność samodzielnego i długotrwałego poszukiwania lekarza, który podjąłby się trudnej i ryzykowanej próby operacyjnego usunięcia implantu.

Żądanie powódki sformułowane z uwagi na naruszenie praw pacjenta obejmuje kwotę 15 000 zł i nie jest w ocenie Sądu odwoławczego wygórowane. W przypadku powódki doszło do szeregu istotnych naruszeń praw pacjenta, co bezpośrednio przełożyło się na jej stan zdrowia i wywołało opisane w sposób szczegółowy przez biegłego komplikacje po zabiegu.

Powódka domagała się również zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 445 § 1 k.c. Kryteria do ustalenia wysokości tego świadczenia zostały wypracowane w orzecznictwie sądowym. O jego wysokości decyduje m. in. stopień nasilenia cierpień fizycznych i psychicznych oraz czas trwania, rozmiar poczucia krzywdy, nieodwracalność następstw czynu niedozwolonego i prognozy na przyszłość oraz inne istotne w konkretnej sprawie. Niewątpliwie ocena kryteriów decydujących o wysokości zadośćuczynienia zależy od okoliczności konkretnej sprawy, powinna ona uwzględniać aktualne warunki oraz stopę życia społeczeństwa, w którym mieszka poszkodowany.

Sąd Rejonowy biorąc pod uwagę poczynione ustalenia i treść opinii biegłego szczegółowo, wnikliwie, w sposób należyty sposób rozważył czy kwota, której domaga się powódka jest odpowiednia i nie będzie prowadzić do nadmiernego wzbogacenia. Przywołane argumenty Sąd Okręgowy w pełni podziela. Zważywszy na cierpienia doznane przez powódkę, ich długotrwałość, stres z tym związany a także stopę życiową społeczeństwa przyznane zadośćuczynienie należy uznać za odpowiednie.

Jak wskazał sąd I instancji powódka po przeprowadzeniu zabiegu odczuwała bóle różnej zmienności w okolicy aplikacji implantu, co więcej bóle te uległy znacznemu nasileniu na skutek próby pozwanej, by usunąć implant. Z bólem wywołanym działaniem pozwanej jak również ze świadomością, iż przez okres kolejnego minimum 1,5 roku powódka nie będzie mogła zająć w ciąży, wiązały się silne przeżycia psychiczno-emocjonalne powódki. Nadto, wobec dolegliwości bólowych powódka, zmuszona była do podjęcia czasochłonnej i kosztownej rehabilitacji w celu przywrócenia ręki do pełnej sprawności. Po usunięciu implantu powódce pozostała blizna. Mając na uwadze jej lokalizację w miejscu widocznym dla innych osób (w sytuacji założenia przez powódkę ubrania odkrywającego ramiona), należy również uznać, że jest ona źródłem dodatkowych cierpień psychicznych powódki, a co najmniej istotnego dyskomfortu..

Niewątpliwie brak możliwości usunięcia implantu w zaplanowanym terminie stanowił istotną dolegliwość u powódki, która nie mogła spełnić wraz z mężem marzeń o posiadaniu kolejnego dziecka.

Trzeba nadto podkreślić, że powódka była zmuszona poddać się wielogodzinnym operacjom przy znieczuleniu ogólnym, znosić przewlekły ból fizyczny związany z naruszeniem nerwu w lewym ramieniu. Słusznie zatem Sąd Rejonowy stwierdził, że zgłoszone przez powódkę żądanie zasądzenia kwoty 35 000 zł z tytułu zadośćuczynienia zostało dostatecznie udowodnione zarówno co do zasady jak i wysokości. Postępowanie dowodowe wykazało wystąpienie u powódki konsekwencji psychicznych oraz fizycznych, na skutek błędnego wykonania zabiegu wszczepienia implantu.

Podkreślić trzeba, że określenie właściwej wysokości zadośćuczynienia w każdej konkretnej sprawie pozostawiono swobodnej ocenie sędziowskiej.

Pojęcie „odpowiedniej sumy”, użyte w art. 445 § 1 k.c., ma charakter niedookreślony, albowiem krzywda oraz przyznane z powodu jej wyrządzenia poszkodowanemu zadośćuczynienie z natury rzeczy są trudno wymierne i nie mogą być ustalone w sposób ścisły (tj. nie dają się precyzyjnie przeliczyć na określoną wartość wymierną w pieniądzu). Tym należy tłumaczyć decyzję ustawodawcy, by określenie wysokości odpowiedniego zadośćuczynienia pozostawić w sferze uznania sędziowskiego, bez narzucenia sądowi ścisłych kryteriów ustawowych, szablonów i skali wartości. W konsekwencji też zakres kontroli rozstrzygnięcia w przedmiocie przyznanej kwoty jest ograniczony do zbadania, czy w sprawie zostały zastosowane właściwe kryteria ustalania należnego rozszczenia oraz czy znalazły one kwotowe odzwierciedlenie w globalnie odpowiedniej sumie zadośćuczynienia. Stąd też modyfikacja zasądzonej sumy wchodzi w rachubę jedynie wówczas, gdy sąd ewidentnie naruszył zasady ustalania tego zadośćuczynienia, w konsekwencji czego zasądzone zadośćuczynienie jest w sposób oczywisty niewspółmierne do doznanej krzywdy, rażąco zaniżone albo rażąco zawyżone (zob. np. wyroki SN: z 7 stycznia 2000 r., II CKN 651/98; z 30 października 2003 r., IV CK 151/02; z 18 listopada 2004 r., I CK 219/04; z 27 listopada 2014 r., IV CSK 112/14). Sąd Rejonowy zastosował właściwe kryteria i kwota zasądzona na rzecz powódki tytułem zadośćuczynienia nie może zostać uznana za rażąco niewspółmierną i w konsekwencji zostać obniżona.

Powódka w niniejszym postępowaniu domagała się zasądzenia kwoty 7 181,58 zł, w tym kwoty 5 000 zł z tytułu udanego zabiegu usunięcia implantu, 1000 zł z tytułu licznych konsultacji medycznych oraz 1 181,58 zł z tytułu trzydniowego pobytu w G. (podstawa art. 444 § 1 k.c.). Powódka wykazała zasadność powództwa i w tym zakresie. W ocenie Sądu odwoławczego powyższe koszty należy uznać za pozostające w normalnym, adekwatnym związku z przyczyną szkody, tj. działaniem pozwanej. Jak słusznie wskazał Sąd I instancji poniesione wydatki miały związek z usprawiedliwionymi działaniami podjętymi przez powódkę w celu usunięcia implantu oraz skutków powstałych w

wyniku nieprawidłowego przeprowadzenia zabiegu wszczepienia implantu przez pozwaną. Sąd Rejonowy poczynił w tym zakresie szczegółowe rozważania, które Sąd Okręgowy w pełni podziela.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy nie dopatrył się podstaw do stwierdzenia naruszenia przepisów prawa materialnego wskazanych w obu apelacjach. Z uwagi na podstawę odpowiedzialności pozwanej chybione jest zgłoszenie w apelacji interwenienta zarzutu naruszenia art. 405 k.c. (bezpodstawne wzbogacenie) poprzez jego niezastosowanie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił obie apelacje jako bezzasadne na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, §1¹ i § 3 k.p.c., obciążając kosztami poniesionymi przez powódkę w instancji odwoławczej w całości pozwaną, jako stronę przegrywającą postępowanie apelacyjne. Na koszty powstałe po stronie powódki złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w osobie adwokata w kwocie 2 700 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r., które zostało zasądzone wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia przedmiotowego orzeczenia o kosztach procesu do dnia zapłaty.

Alina Szymanowska